

29.09.14 21:30

Gislinge og Skårup har knækket koden

[Kontakt](#)

[Analytiker](#)

[JENS BAES-JØRGENSEN:](#)

Borgerne flytter generelt mod centerbyerne i disse år. Men i syv kommuner går landdistrikterne imod strømmen og får flere indbyggere, viser en ny Momentum-undersøgelse. Det er især børnefamilier og borgere over 60 år, der flytter på landet. Nærmere adgang til naturen er den væsentligste årsag, mener forsker. Men også infrastruktur, indkøbsmuligheder og børnepasning har indflydelse på valget.

Vi har hørt historierne så ofte. Folk flytter til storbyerne, og uden for storbyerne flytter folk fra landsbyerne til den største by i området. En ny Momentum-analyse af befolkningsudviklingen på sogneniveau viser dog, at udviklingen nogle få steder afviger fra den såkaldte dobbelte urbaniseringstrend. I syv kommuner – Halsnæs, Holbæk, Odder, Slagelse, Struer, Svendborg og Sønderborg – er andelen af borgere i landdistrikter steget i perioden 2007 til 2014.

Hvis man ser nærmere på befolkningens karakteristika i de landdistrikter, som har fået en større andel af kommunens borgere, er det især børnefamilier og folk over 60 år, som er kommet til. Et af "mønsterbryder-sognene" er Gislinge i Holbæk Kommune. Her er der fra 2007 til 2014 kommet 137 (svarende til ni procent) flere borgere, så der i dag er 1.655 borgere i sognet.

Holbæk Kommune nedsatte i forbindelse med kommunalreformen 17 lokalfora, som skal understøtte udviklingen i lokalområderne. Et af dem er Gislingelauget, hvor Lis Toftdal er medlem. Hun fortæller, at mange af tilflytterne er børnefamilier.

»Området er attraktivt for børnefamilier, da det er et meget trygt område for børnene at vokse op i. De behøver eksempelvis nærmest ikke krydse en vej for at komme i skole, SFO eller til idræt. Desuden kan man klare de basale indkøb i byens Dagli'Brugsen, slagter og bager, og ellers har vi kun 10 minutter med toget til Holbæk. Toget kører hver halve time, ligesom Holbæk-motorvejen kun er fem minutters kørsel væk, så mange pendler ind til København,« siger Lis Toftdal.

Hun forklarer, at Gislinge med grundpriser på under 200.000 kroner også ligger langt under priserne i Holbæk. Der er dermed gode vilkår for at tiltrække børnefamilierne, og det er også dem, som Gislingelauget primært har fokus på at gøre noget for. Det er for eksempel at arrangere fastelavnsfest og juletræstænding og give støtte til ungdoms- og idrætsklubbernes tiltag.

Naturen kalder

Når det gælder de +60-årige, der flytter på landet, handler det ofte om, at de vælger at bosætte sig i sommerhuset. Det fortæller Pia Heike Johansen, lektor ved Center for Landdistriktsforskning på Syddansk Universitet. Hun har lavet flere interviews og undersøgelser i landsbyer med befolkningsfremgang, og hun påpeger, at blandt både ældre og de yngre generationer er nem adgang til naturen den oftest nævnte forklaring på, at de er flyttet.

»Der er naturskønne områder mange steder i landet, men der er ikke meget ved at flytte på landet, hvis man skal gå eller cykle langt for at komme ud i naturen. Mange af de yngre tilflyttere har rødder i provinsen og ønsker, det skal være nemmere for deres børn at lege ude og opleve naturen,« siger Pia Heike Johansen.

Naturelementet går igen ved, at flere af sognene med fremgang ligger ud til vandet, som traditionelt også står højt på ejendomsoglernes beliggenhedsskala. Et af dem er Skårup Sogn i Svendborg Kommune, hvor man har fået 248 ekstra borgere svarende til en 10 procents stigning fra 2007 til 2014. Og det til trods for, at Svendborg Kommune under ét har mistet 730 borgere i samme periode.

Naturen er da også flot i Skårup, fortæller Henning Philbert, redaktør på "Folk og Fæ", et husstandsomdelt blad lavet af frivillige for at styrke sammenholdet og informationen i området, og som overlever ved økonomisk støtte fra sponsorer og en årlig husstandsindsamling.

»Vi bor jo i en utrolig dejlig natur. Vi er tæt på vandet og har kort til skoven, så det kan ikke blive meget bedre. Samtidig har vi en stor SuperBrugsen, skoler, SFO, børnehaver, vuggestuer, og det er forholdsvis nemt at komme til Svendborg og Odense,« siger Henning Philbert.

Han fortæller, at der desuden sker en masse ting i området, som er med til at gøre det attraktivt og skabe sammenhold, og her spiller "Folk og Fæ" en rolle, da alle kan reklamere for deres arrangementer dér.

»Vi har utrolig mange, der arbejder frivilligt og gør en masse aktiviteter muligt. Det gælder alt lige fra musik i seminariparken, musik og mad på kulturcentret og til pensionisthuset, bygget af frivillige pensionister for 40 år siden og fornyligt udvidet. Derudover har borgerforeningen opsat badebro og arrangeret jule- og fastelavnsfester for børnene, og vi har halfester, kunststillinger og højskolearrangementer i det gamle seminarium. Og Damgårdsklubben på plejehjemmet har kunnet købe en handicapbus for de penge, de har tjent ved diverse arrangementer,« siger Henning Philbert.

Han fortæller, at der generelt også er stor opbakning til arrangementerne, selv om det kan være svært at starte nyt og få alle de nye med.

»Ved halballerne kommer vi op over de 400, og også Skårup-aftenerne er velbesøgte. Her kan man komme og spise tre retter mad for 40 kroner på skolen. En tradition, der startede sammen med Folk og Fæ's tilblivelse i 1990, og det sker fire gange om året. Her opfordrer vi til, at man tager naboer og tilflyttere med. Så der er muligheder nok, hvis man har lyst,« siger Henning Philbert.

Fællesskab har stor betydning

Ifølge Pia Heike Johansen, lektor ved Center for Landdistriktsforskning, skal man dog passe på med at overvurdere landsbysammenholdets og aktiviteterernes tiltrækkende effekt. Hun mener i højere grad, at de kan være med til at fastholde folk i området.

»Mange af de yngre tilflyttere har sat pris på det dynamiske, mere uforpligtende fællesskab, de har oplevet i byen. Man kan også se, at de aktiviteter, de yngre tager med sig ud på landet, er en anden type. De forsøger at organisere sig anderledes, eksemplificeret i storbyagtig motion som løb, klatring og mountainbike,« siger Pia Heike Johansen.

Hun mener stadig, fællesskabet har en stor betydning, men for mange unge behøver det ikke absolut at være så forpligtende.

»Selvfølgelig har det betydning, at ens børn har nogle at lege med, og at man har en eller anden form for kommunikation med resten af lokalsamfundet. Det er vigtigt, der er uformelle mødesteder som brugsen og skolen, fordi de er med til at understøtte en eller anden form for lokal identitet. Men der behøver ikke være fællesspisning hver aften,« siger Pia Heike Johansen.

Landdistrikterne kan selv gøre noget

I Landdistrikternes Fællesråd glæder formand Steffen Damsgaard sig over, at nogle landdistrikter formår at tiltrække nye borgere. Og selv om det kan være vanskeligt at ændre på for eksempel adgangen til naturen og infrastruktur i området, så mener Steffen Damsgaard, det er muligt for landdistrikterne selv at skabe grobund for at tiltrække flere borgere.

»Selvfølgelig opstår der nogle gange positive udviklinger, uden at man har kæmpet for det, men blot fordi man ligger på det rigtige sted med den rigtige infrastruktur og den rigtige natur. Men som oftest, og især når vi taler yderområder længere væk fra de større byer, er det, fordi der ligger en større indsats bag fra lokalsamfundets side,« siger Steffen Damsgaard.

Han opfordrer derfor landdistrikterne til at tage fat i udviklingen selv og indbyde andre aktører til samarbejde om udviklingen.

»I første omgang er det vigtigt at skabe en organisering, der er bredt anerkendt og derfor kan facilitere arbejdet med en udviklingsplan for området og skabe en profil, som potentielle tilflyttere kan identificere sig med. Her er man afhængig af, at der er nogle aktive ildsjæle og foreninger, som griber de ting, man i fællesskab bliver enige om,« siger Steffen Damsgaard.

Han mener ikke, man kan opstille nogen facitliste for, hvad man skal kaste sig over for at kunne tiltrække tilflyttere.

»Det kommer an på, hvilke udfordringer og behov man har i området. Behovet kan jo nogle steder være flere aktiviteter, og andre steder er det måske gadekæret, der trænger til en oprensning, eller nogle gamle huse skal fjernes. Men det er vigtigt, man griber fat i udviklingen selv,« siger Steffen Damsgaard.